

Budapest

József-körút 29. sz.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel 12 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« ezimű jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* máv. titkár és ügyész.
Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *Fábián Lajos* mérnök, *Ilkey László* székesfővárosi hiv. főnök, *Dr. Bankos Károly* máv. f., *Vécsey Frigyes* máv. altiszt, *Horváth István* mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpótolatik.

A második évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetetik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

a) Baleset elleni biztosításban úgy mint az első, második és harmadik évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezménye-

zettnek 2000 korona halálzási segély fizetetik ki.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetetik.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak *A)* csoportját, míg azok, akik a *B)* csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzbeli kedvezményeknek csupán felét kapják.

Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az *A)* csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezekon felül úgy az *A)*, mint a *B)* csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviselvényben részesülnek.

A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Választmányi ülés. Egyesületünk választmánya 1902. évi február hó 23-án, vasárnap délután 1/23 órakor az egyesület hivatalos helyiségeiben választmányi ülést tart. Tekintettel arra, hogy ezen választmányi ülésen több nagyon fontos és ugy az egyesület további fejlődésére, valamint a tagok jogaira nézve is messze kiható ügyek kerülnek tárgyalásra, kérjük a választmányi tagokat, *hogy azon lehetőleg minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.*

Figyelmeztetjük egyuttal a választmányi tagokat, hogy az utolsóelőtti választmányi ülés határozataiból kifolyólag, a választmányi ülésekre többé meghívatni nem fognak.

Tagsági bevallási ivék. Ismételt figyelmeztetéseink és felhívásaink daczára az alapító tagok egynémelyikétől még mostanig sem kaptuk meg a tagsági bevallási ivet. Ujból és utóljára figyelmeztetjük az illetőket, hogy a pontosan kitöltött tagsági bevallási ivet (felvételi lapot) hozzánk mielőbb be-

küldeni sziveskedjenek, mert a netán esedékessé váló segélyezések igen könnyen kellemetlen fennakadást szenvedhetnek, ha a pontos személyi adatok majdan nem állanak rendelkezésünkre. A ki a felvételi lapját elvesztette volna, kérjen tőlünk újabb nyomtatványt.

A Ktartás egyesületnek kecskeméti tagtársait *Somody Imre* választmányi tag és bizalmi férfi ezuton kéri fel, hogy minden hónapban rendszer összejövetelet tartsanak. Ezen összejövetelek *ideje* minden elsejét követő első vasárnap délutáni 5 órakor; *összejövetel helye:* a Pápay György-féle vendéglő. Az összejöveteleken nem egyesületi tagok is szivesen láttatnak.

Köszönet nyilvánítás. Alulírott ezennel a legforróbb köszönetemet fejezem ki a »Ktartás« tek. igazgatóságának azon önzetlen fáradozásáért, melyet örökbefogadási ügyem körül az illető hatóságoknál sikeresen, csupán a készkiadások felszámítása mellett irányomban tanusított. Budapest, 1902. február hó 10-én. *Taubner Jakob*, egyesületi tag.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 7. számában kimutatott segélyösszeg 19.850 korona

Ujabb segélyek:

587. Visnyi János, máv. mozd.-vezető, Budapest, kel. p. u., a tag halála után	1000	korona
955. Szénégető Pál, máv. irodaszolga, Debreczen, p. u. oszt.-mérnökségnél, a tag halála után	1000	»
3150. Nagy Gyula, főmolnár, Budapest, a tag halála után	1000	»
1437. Illés Ferencz, máv. telitőmunkás, Nagyvárad, a tag nejeének halála után	300	»

Balesetsegélyek.

Lapunk 7. számában kimutatott segélyösszeg 15.586 korona 66 fillér

Betegsegélyek.

Lapunk 7. számában kimutatott segélyösszeg 6130 korona

Ujabb segélyek:

2805. Fejuk Adolf, máv. hivataloszolga, Rákos-Palota	20	korona
1080. Petik János, máv. podgyász-hordár, Kassa	60	»
1438. Tolnai János, máv. telitőmunkás, Nagyvárad	20	»
1749. Burka Tódor, máv. alkalmazott, Német-Saág	60	»
1794. Pejov Lukács, máv. mozd.-vezető, Budapest	40	»

7360 korona.

Ha a milliomos ember szemeivel nézzük, ha gazdag részvénytársaság vagy vállalat mérlegével hasonlítjuk össze ezt az összeget, hát bizony az kicsiségnek fog látszódni. De ha a szegény ember pápaszemén át nézzük, annak az embernek érzületével latolgatjuk az értékét, akinél a fillér is fontos pénzdarab számban megyen — hát mindjárt nagyobb lesz, és még nagyobbak mutatkozik az összeg is, meg annak az értéke is.

Tudják pedig t. tagtársaink, hogy mit jelent ez a 7360 korona? Bizony nem többet és nem kevesebbet, mint hogy ennyi pénzt osztott szét egyesületünk a tagok között mindenféle segélyek czimén már ebben az esztendőben. Most már, amikor az esztendőnek valójában még csak az elején tartunk, tehát hét-nyolcz hét leforgása alatt! Szétosztotta pedig akként, hogy amellet nemcsak hogy nem támadta meg az egyesületnek kamatozóan elhelyezett törzsvagyonát, de ezt az utóbbit még gyarapította is.

Egy kezdő, fiatal egyesület, amelyik így elégti ki a maga tagjainak igényeit, amelyik így felel meg a maga jótékonyági feladatának, azt hisszük, hogy az ilyen példák látára még fokozottabb bizalmat, még több támogatást érdemel a maga tagjai részéről. Ennek a bizalomnak és támogatásnak pedig mivel sem adhatnak tagtársaink jobb kifejezést, mint hogy az egyesület áldásos működését minél szélesebb körökben ismertetik s a heti segélyezési kimutatásokkal kezeikben, minél több új tagot szereznek a Kitartásnak. Mert az az egyesület, amelyik úgy teljesíti a maga kötelességeit a tagokkal szemben, viszont méltán elvárhatja, sőt joggal megkövetelheti, hogy a tagok is buzgólkodjanak az ő érdekében. Annál inkább elvárhatja ezt pedig, mert hiszen mindenképen csak önnönmagának tesz hasznót az, aki az egyesületbe új tagot hoz be.

Tessék csak elképzelni, hogy mit jelent szegény emberek között 7360 korona olyan pénz, amelyik egyiknél másiknál ugyszólván ingyen, vagy igen csekély áldozat ellenében került a házba? Mit jelent ez az összeg ma, amikor olyan végtelenül nagy a nyomor és az inség s amikor kétszeres értéke van minden garasnak! Most láthatja csak igazában mindenki, hogy mennyi áldás fűződhetik a legszerényebb kezdésű intézményhez is, ha az nem nyereszkezéden, nem önző haszonlesésen alapul, hanem az emberszeretetnek, az igazi jótékonyág gyakorlásának szolgálatába szegődik!

Vilma királynő alattvalói.

A hollandi ép oly kevésbé tudja felfogni, mint az angol, miként lakhat egy földel alatt több család. Az együttlakást oly türethetlenné tartja, hogy ahol a vagyoni állapot rákényszeríti erre, minden családnak külön lépcsője s külön bejárója van lakásához. A lakás-berendezés sokban hasonlít az angol berendezéshez. A hollandi háziasszony első és főerénye a tisztaság. Már a lépcsőnél kellően gondoskodnak arról, hogy az utca pora valahogy be ne vitessék a házi szentélybe; a kefék, a szalmafonatok és a szőnyegek egész légiójával érintkezik a vendég lába, mielőtt a szűk és tekervényes lépcsőn a küszöbig juthatott. Ekkor azután az ugynevezett »jó szobába« lép az ember, amelyben a csecsebecse-asztalkák és a butorok tetőtől-talpig le vannak fátyolozva, mert semmitől sem irtóznék a háziasszony annyira, mintha szobájának egyes tárgyaira valami földi porszemecske szállana. . . . Hogy e nagy gondosság az idegenre mulatságos, azt a dolog természete úgy hozza magával. . . . A háziasszony zsarnoksága a szalonra is kiterjed. Itt vastag kókuszszőr-fonatokon lépdél a vendég s a karszék előtt, amelyen helyet foglal, még egy szőnyeget talál az elsőre ráterítve, kettős szőnyeg van még a kandalló, a tükör, a pamlag s a küszöbök előtt.

A vendég távozása után a háziasszony rögtön a tisztogatáshoz fog, mert lehetséges, hogy a vendég corpus delictiként egy parányi porszemét a védőszőnyegeken hagyott s ezt rögtön ki kell kefélni. És mégis e roppant tisztaság daczára sem otthonos ez az otthon. Aki szűk lépcsőit megmászta, ujjairól az otromba kilincseken a bőrt ledörzsölte s a hullámzó szőnyegeken a tojástánczot végigjárta, nagyon-nagyon megkívánja a — szabad mozgást. A lakosztályok ezenkívül mellékes dolgokkal tulhalmozottak. A chinai és japán vázák, bronz és fényezett díszművek, gyertyatartók, órák, porcellán és egyéb tárgyak egész légiója áll majdnem izléstelen összevisszában egymás mellett. És mindezek naponként megfordulnak a gondos háziasszony kezeiben, úgy hogy alig van ideje, az asztalokon fekvő s egymásra halmozott díszalbumokba pillantani. Testi jólétével nem törődve, szakadatlanul fel- s lejár a lépcsőkön, majd az alvó, öltözködő, majd a fürdő-szobákban, majd pedig a gazdasági osztályokban van teendője, úgy hogy a ház vezetését épen nem lehet irigyelni tőle.

Az otthon rendben tartásánál az előkelő hollandi nőnek kevesebb gondot ad a gondjaira bizottak testi jóléte. Az ebéd ugyan dús, de miután az az esteli órákba esik, napközben nagyon kevés ételre van szükség. A család tagjai a reggeli asztalnál találkoznak legelőször, amidőn thea, sütemény, tojás, vaj és sajt áll rendelkezésükre, a kávéra csak a déli órákban kerül a sor, mert ez a második reggelit képezi. A kávé különben más alkalommal nem is fordul meg a hollandiak asztalán. Nagyon kedvelt villásreggeli az eperből, czukor, czimet, porrártört kétszersült és savanyu tejfelből készült créme, melyet a háziasszony rendesen maga készít az asztalon. . . . Nagyobb gondot igényel az esteli hat és hét óra közötti ebéd. A hollandi izlés szerinti ételek nehezek és erősek, s nem minden gyomornak valók.

A németalföldi élet nagyban és kicsinyben az anyagi jólét s kényelemre irányul és felette egyhangu. A szellemi izgalmak még az előkelő családnál is felette gyérek. A színház mellékes, a zene-

középszerű s az olvasmány nem igen válogatott. Legnagyobb érdekekkel viseltetnek idegen országok s népek iránt, talán azért, mert alig van család, amelynek tagja egyideig a németalföldi tengerentuli telepeken ne tartózkodott volna. A malayi archipelagnak idegen hangzásu helynevei szájról-szájra járnak a szalonokban s nem ritka dolog, hogy a fiatal nők s férfiak Jáva lágy nyelvén társalognak. A hollandi anya nem remeg idegen földön időző fiáért, tudja, hogy néhány év múlva tapasztalatgazdagon tér vissza s vagy a kereskedelmi, állami vagy a katonai pályán szép jövő várja. A hollandiak nemzeti erénye: a munkásság és a kötelességszeretet. A koldust e csodás országban nem ismerik. Az életet nagyon komolyan veszik. Izgató multságok iránt nincs érzékük. Ha tengeri fürdőjük Scheveningenben nem volna, s Hága egy-két mulatóhelylyel nem dicsekednék, a nyilvános élet a vigasztalhatatlanságig unalmas volna. Utczai életről még a tengeri városokban sem lehet szó. Aki családjá körében nincs, az az utcán s a nyilvános helyeken sem lesz feltalálható, az egyedül csak a »körben« tölti idejét, ahol társaságot, olvasmányt, szórakozást, kitűnő konyhát talál. A »kör«-élet Európa egyetlen országában sem virágzik annyira, mint Németalföldön. Hága, Amsterdam. Rotterdam »kör«-helyiségei a legfényesebb s legkényelmesebb épületei ama városoknak.

Az állatok hangja.

Az állatvilágban a némaság sokkal inkább el van terjedve, mint közönségesen hiszik. Igaz, hogy a némaság nem abszolúte értendő, hanem csak annyiban, hogy határozottan megkülönböztethető hang, amely által az állat magát rokonaitól megismerteti, nem észlelhető náluk. A hal a vízben néma, legalább szerintünk, mivel a vízben nincsenek léghullámok a hang tovább szállítására, de valószínű, hogy azért van nekik is valami eszközük, ami által magukat megértethetik. Vannak egész faj néma kutyák, melyek csak rendkívüli esetben adnak gyenge hangot; az igen meleg és igen hideg vidékeken élő kutyafajok soha sem ugatnak. Ily kutyafajok India némely vidékein nagy számmal fordulnak elő. Sőt vannak számos állatok a madarak között is, melyek pedig az állatvilágban a leglármasabbak; ilyenek a Braziliában és Szenegálban élő verébfajok s Ausztráliában a pacsirta, mely különben külsőleg teljesen hasonlít a mi pacsirtáinkhoz. A madárdal általában inkább csak tavasszal hallható, az év többi részében az erdő dalnokai az öröm vagy fájdalom egyszerű csicsergő kifejezésére szorítkoznak.

Mindenesetre legérdekesebb azonban az összes állati hangok között a madárdal. Az emberi hang és zene kizárólag egy-egy madár dalának utánzásából származott, fuvola, trombita, klarinét s minden más hangszer alapja a madárének. A csalogány képviseli a madár-orchestrumban az orgonát s a kastagnetteket néhány ragadozó madár sajátságos csöresattogtatása. A madaraknak a tavaszi üdvözlésén kívül sajátságos hangjaik vannak az öröm vagy fájdalom kifejezésére vagy némely természeti tüneménynyel szemben. A hajnalpirt a kakason kívül a pacsirta, barázdabillegető, bibicz és bölömbika üdvözlük sajátságos hangjaikkal; esőt jósol a szarka,

bagoly, aranybegy, harkály külön hangokon. Némely tengeri madarak, különösen a procelláriák, egészen sajátságos hangon jósolják meg néha órákkal előre a közelgő vihart.

A madarak sajátságos hangjai közé tartozik az is, hogy a páva, különösen éjjel, meglehetősen biztossággal jelzi a házhoz közeledő idegeneket s így némileg a házi kutyát helyettesíti. Amit a római augurok a madár repüléséből következtettek, nagyobbbrészt család, de nem egészen alaptalan dolog. Némely madárnak határozott elősejtelve van, melynek különös hangokban ad kifejezést. A francziák bevonulásakor Moszkvában óriási csoport varju szállott a Kreml tornyaira, honnan sűrű csoportokban gyakran repültek a bevonuló franczia katonák feje felé és szárnycsapkodások között folyvást egyhangulag krákoztak, de közvetlenül a tüzvész kitörése előtt gyorsan mind elrepültek.

I. Napoleon teljesen hitt abban, hogy az állatok képesek egymást megérteni. Ugyanő különös előszeretettel beszélt mindig kedvencz lova értelmiségéről, mint amely állat nagy tömeg közt is megismerte őt és mindig nagy örömet tanusított, ha reá ült; kivüle csak a folyvást körülötte levő kocsist engedte hátára, de ekkor is érezni látszott, hogy lovagja most alárendelt személy. Ha valamikor eltévesztette a császár az utat, a gyeplőt egyszerűen lovára dobta és ez gyorsan haza vitte. Néha oly sajátságosan nyerített a császárt látva, mintha valamit akart volna vele közleni.

Sokan abban a nézetben vannak, hogy minden állatnak megvan a saját nyelve. Galliani 1770 körül két macskát teljesen elzárt más állatoktól és folyvást maga körül tartotta; állítása szerint a macskáknak teljesen kifejlődött nyelvük volt, egy és ugyanazon érzést és vágyat mindig egyenlő hanggal fejeztek ki, melyet ő teljesen megértett. Lucian a legyekről mondja, hogy zummogásukban nagy változatosság van, melyet egymás közt megértenek. Lamartine szerint arab lovaknak különböző dolgokra különböző hangjaik vannak. Hauser Gáspárról, a sokat emlegetett lelenczről írják, hogy mindaddig, míg hust nem evett, teljesen megértette a madarak csicsergését és a kutyák ugatásának változatosságait.

A madaraknál a hang változatosságán kívül még egy különös adomány is van, a nagy utánzó tehetség. Alig van madár, mely bizonyos fokig ne volna képes a természet valamely neszét utánozni. Dugóhuzást, fűrészelést és más sajátságos hangokat is megtanul a papagály, s a jégmadár bámulatos ügyességgel utánozza más madarak hangját, a kutya ugatását, a bárány bégetését is. E mellett a legtöbb madár büszke hangjára és igyekszik másokkal versenyezni. Különösen ismeretes és gyakori a csalogányok versenye, sőt találtak elnémult csalogányokat, melyek halálra énekelték magukat és torkaik szétroncsolva voltak.

Egyike a legsajátságosabb tüneményeknek a hasbeszéd a madaraknál. Legismertebb ez a galamb turbékolásánál, mely madár sohasem nyitja föl csőrét, de turbékolása azért érthető és messze hallatszó. Az éles kakuk-szó is csak hasbeszéd és így a szárcsák híres hangja. Mind, miként a békák brekegése is, csak az állat bensejében képződik, a mint a levegő a testben ide és oda mozog. Az ázsiai agami madár hangja egyenesen hátul jő ki, a szájjal épen ellentett részen és ezért la poule péteuse nevet visel, jelzéseül e sajátságos, bár nem épen izléses

hangnak. E madár toroka egészen néma s hangképzésre alkalmatlan. Hogy ez a hasbeszéd, melyet az emberek valószínűleg szintén a madaraktól tanultak el, mennyire elterjedt náluk, mutatja az is, hogy még a csalogány is ad oly hangokat, melyek bensőleg képződnek s nem a bezárt csőrön át, hanem csak rezonancia útján lesznek hallhatók.

A madár végül tanul az emberektől s az emberi társadalomban észlelhető zajtól. Az énekes madarak ezért nagyon szeretnek az emberi lakások közelében, lehetőleg parkokban tartózkodni. A kakuk, varju, fűrj, csalogány és fogoly állítólag egészen pusztá, emberek által nem látogatott vidéken nem is található. A seregély, pacsirta, veréb, pinty s mindenek fölött a gólya csak ember közelében tartózkodnak, az emberek hangjait utánozzák. A gólyáról mondják, hogy Afrikában néma, itt nálunk azonban kelepelése a kasza élesítését utánozná, mely hang kedves előtte, mivel az ujjonnan kaszált réten mindig sok eleséget talál.

Legjobban utánozzák az emberi hangot a kanári, seregély, varju, mindenekfelett pedig a papagály, a mint az köztudomásu. Némely madarak az emberi társaséletről egyes hangokat utánoznak, így a baglyok a harangot, néha oly pontossággal, hogy az embereket is megcsalják. Kellő türelemmel az aranybegyet, falifecskét és rigót is meg lehetne beszélni tanítani; a többi énekes madarak kiképzése pedig nagyon jelentékeny lehetne, mivel a legtöbben csakhamar képesek volnának egyes hangszereket ügyesen kísélni. Tyrusi Maximus beszéli el, hogy egy fogoly rövid idő alatt képes volt a szobájában tartott madarakat rászoktatni, hogy fuvolájára hallgassanak s egészen annak rithmusa szerint énekeljenek. Párisban egy állatbarát a Tuileriák kertjében szelídített meg néhány madarat annyira, hogy azok etetés után ujjára repültek és az ő füttyülését csaknem észrevehető gonddal igyekeztek utánozni.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A hét krónikája.

No ti demokraták, hol vagyon hazátok?
Hogy az embertársat kifigurázzátok,
Mihelyt nem volt handlé avagy börzianer
S ködmön a ruhája, és nem hőzentráger?

Makkai Zsigmondot, csak azért mert paraszt,
Lám, hogy kikezdtétek! Fránya gondolta azt,
Günyös érdeklődés csúfot tegyen egyszer
Csak azért belőle, mert hát magyar ember.

Fényes udvari bál a ti szemetekben
Nem lett vón érdekes, hogy ha vad hirekben
Bolondot nem úztok egy olyan alakból —
Származása kinek van fajunk javából.

Tiszteld a parasztot, te csiszoltnak látszó
S nagyságosnak csúfolt városi náczió.
Mert ahogy nem látod magad léhaságát,
Ebben sem érted te a nemzet nagyságát.

*

Hej osztrák szomszédunk, úgy vesszük itt észre,
Hogy nem színig mézzel töltve a bögréje!
Hol a cseh rugdalja, hol a polyák rázza,
Hol a többi üti s reng belé a háza.

Most meg már a talján, a dühös trieszti
Kezdte ki az urat . . Bizony nem jól néz ki
Egy ilyen családnak tűzhelye, békéje,
És mindenki sejtí: így nem lesz jó vége!

Lássá tisztelt sógor, ilyen ám a népség.
Tarthatja bolonddá, kinél több a készség
Holmi hunczfutságra — de csak egy darabig:
Mig eme bolondnak a szeme kinyílik.

Így tett kend velünk is, töksi magyarokkal
S nyúzta az irhánkat nem is egy marokkal.
Nyúzta-nyúzta addig, amig falánksága
Telhetetlen gyomrát ki nem fakasztotta.

Hát most láthatja kend, hogy politikája
Kinek vált hasznára és kinek kárára.
Láthatja továbbá, milyen jól esik az,
Ha a kend irháját tépi a cseh pimasz.

Azt is veszi észre, hogy a lengyel s morva
Addig hű lakótárs, mig telik a gyomra.
A szlovén s az olasz pedig csak úgy boldog,
Ha a mannlicherrel ön közéje puffog.

S ha még csak ez volna, az a kevert népség,
Mi ott gondot okoz. Az igaz nehézség
Eppen abban rejlik, hogy a saját faja
Csupa szeretetből egymást majd felfalja.

Szívemből kívánom, hogy ez a szeretet
Váljék olyan nagygyá, milyen a fergeteg,
És dühöngjön addig, mig akad egy osztrák,
Aki mint utolsó, felfalja önmagát.

Krumplý Kristóf s. k.

A zólyomi vasuti alkalmazottak ez évi márczius hó 2-án az ottani állomás éttermeiben jótékonycélu és zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépti díj személyenként 2 korona.

A kecskeméti vasuti árvaház javára ujjában a következő adományokat vettük, mint *Somody Imre* választm. tag ujjabbi gyűjtését Kecske-métről: Horváth József, Cseh Sándor, Kovács Mihály, Borbély János 10—10 fillért, Kun János, Kovács Sándor 20—20 fillér, Farkas István 60 fill., összesen 1.40 A lapunk 4. számában kimutatott összeg ... 430.98

Eddigi összes gyűjtésünk ... 432.38

Vonatösszeütközés. A Budapestről Belgrád felé menő 904. sz. gyorsvonat f. hó 13-án Hegyes-Feketehegy állomás előtt beleütközött a tolatást végző 943. sz. gyorstehervonatba. Az összeütközés következtében Pozmann József raktáros meghalt és Bodor János, a 904. sz. vonat vezetője alsó lábszartörést szenvedett. Utasok nem sérültek. A gyorsvonatnál a kalauzkocsi, az étkező és egy személykocsi, a tehervonatnál pedig a kalauzkocsi és egy teherkocsi többé-kevésbé megrongáltatott és a mozdony szerkocsija és egy teherkocsi kisikamlott. A balesetet az a szabályellenes eljárás idézte elő, hogy az állomáson a főnálló szigorú tilalom daczára az érkező gyorsvonattal szemben tolatást végeztek.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

A pacsirta télen.

*Kis pacsirta, kis pacsirta,
Szánva nézlek téged,
A hogy szeded havas uton
Hitvány ételkédet.*

*Egy buczkától más buczkához
Futkároz kis lábad,
Alig-alig libbented meg
Néha most a szárnyad.*

*Hej de másként volt az egykor :
A tavasszal s nyáron !
Fönn repüllél a magasban,
Égbetörő szárnyon.*

*Nem törődve föld porával,
Usztál tiszta légben,
Rezegtetted szárnyaidat
Napsugaras fényben.*

*Oly magasra lendültél föl,
Hol szemünk nem látott,
De betöltéd dalaidal
Az egész világot.*

*Kis pacsirta, kis pacsirta,
El-elnézlek téged,
De hasonlít az enyémhez,
De hasonlít élted !*

*Valamikor én is, én is
Érzem, hogy van szárnyam,
A magasba fölrepülni
Én is vágyva-vágytam.*

*Engem is vont a dicsőség
Napjának sugára,
Nem vettem ügyet én sem
Föld sivár porára*

*Dallal volt a szívem telve,
Csengtek onnan szerte,
Visszhangot is leltek itt-ott
Érező szivekbe'.*

*De most ime rám is tél jött,
Törve van a szárnyam,
Keresem szük kenyeremet
Az utfél porában.*

*Dalaim már nem csendülnek,
Csak néha, elvétve,
Minek is, ha nem fogadja
Senki a szivébe !*

*Kis pacsirta, kis pacsirta,
Bajtársamként nézlek,
Oly hasonló az enyémhez,
Oly hasonló élted.*

*— Ámde mégsem ! — Mert tavasszal
Ismét szárnyra kelsz te,
De a szárnyatörő költőnek
Nincs több kikeletje.*

Luby Sándor.

Poste restante.

(Folyt.)

(Amerikai regény.)

— Irta : **John Nobody.** —

— Csak azért kérdezem, mert jól tudom, hogy vannak mások is, kik más okból, de szintén élénken érdeklődnek a dolgok iránt, a kikhez pedig több bizalmat mutat, mint hozzám.

Tudtam, hogy rám czélt : Burton is megértette

— Nem vonom kétségbe — mondá — hogy önt közelebről érdeklik ezek a dolgok. De helytelenül következtet, ha azt gondolja, hogy nem vagyok önhöz oly bizalmas, mint másokhoz, mert az eddigi eredményt önnek is elmondhatom. Sokat amugy sem mondhatok. Annyi az egész, hogy Redfield ur látta a leányt, de kisiklott kezei közül.

James felkaczagott, ami minden véretem arczomba kergette. A rendőr észrevette, hogy nem sok kell most már, hogy köztem és James közt az eltakart gyűlölet teljes mértékben kitörjön, miért is hamar másra terelte a beszélgetést.

— Ma ismét Brooklynba megyünk ; ha segítségünkre akar lenni, szívesen vesszük.

Jamesnek nem kellett ezt kétszer mondani, a legnagyobb készséggel csatlakozott hozzánk.

De hasztalan jártunk, kutatásunk eredménytelen maradt.

Utközben eszembe jutott, hogy Burton felkért néhány napi ottmaradásra. James másnap visszautazott Blankvillebe.

Két napi otlétem alatt sikerült Burton leányának bizalmát megnyernem és ezzel együtt Burton rokonszenve is növekedett. Talán gyermeke iránti szeretete tette azt, hogy annak hajlamai befolyásolták vagy pedig oly éleslátást tulajdonított leányának, hogy az csak jó emberekkel rokonszenvezik ?

Később megtudtam, hogy mily súlyt helyezett Burton leányának ítéletére. Mint legjobb barátok váltunk el egymástól.

Amint már előbb említettem, Argyll urral megegyeztünk, hogy vizsgáim letétele után társul fogad magához, halála után pedig én fogom átvenni irodáját.

Én ezt oly biztosra vettem, hogy egész élet-célomat e szerint irányítottam.

Mikor utólszor voltam New-Yorkban, épen akkor egy nagyon bonyolódott ügyet oly szerencsésen hoztam rendbe, hogy még az idősebb ügyvédek és bírák is megdicsérték tehetségemet. Annál feltünőbb volt,

hogy visszatértemkor Argyll ur sokkal hidegebben fogadott, mint máskor és a szerencsésen befejezett pört is alig néhány szóval említé.

Eleinte mulékony lehangoltságnak és rossz kedvnek tulajdonítottam ezt a változást, később azonban megütközve tapasztaltam, hogy Argyll ur napról-napra hidegebb lesz hozzám és régi tervünket, hogy társul vesz maga mellé, nem is említi többé.

Kezdetben bosszantott a dolog, azután pedig annyira elkeserített, hogy ott akartam hagyni irodáját; de ennek a lépésemnek módjával nem tudtam tisztába jönni. Még Mary is, aki mindig nyájas és barátságos volt hozzám és őszinte bizalommal viselkedett irányomban, megváltozott.

Mig azelőtt elhalmozott kérdéseivel, most alig felelt az én kérdéseimre. Ha ránéztem, zavarodottan sütötte le szemeit vagy épen elfordult tőlem. Mind-ehhez még James kárörvendő gunyos pillantásait is tűrnöm kellett.

Gyanum támadt, hogy ezen változás előidézésében nagy része van neki. Ki tudja, mit beszélhetett rólam, hogy az egész családot elidegenítette tőlem.

Nem kerülte el figyelmemet, hogy James egyfolytában Eleonóra körül forgolódott s miután benem vetélytársát látta, azt is mindenféle rágalommal igyekezett ellenem befolyásolni.

*

Igy teltek a hónapok. És azok előrehaladásával fokozódott az én bánatom és elkeseredésem. Mert nemcsak azt láttam, hogy az ármány kerítette hatalmába az egész családot, hanem, hogy olyan dolog készül, amire én a történetek, a látottak után soha gondolni sem mertem volna.

... Eleonóra menyasszonya lett Jamesnek.

Hogy mi indíthatta a sokat szenvedett leányt erre a lépésre, olyan rejtély marad előttem, mint sok más csodája a természetnek. De megtörtént. Minek törtem volna rajta tovább az eszemet?

Ilyen körülmények között érkezett el december 23-ika, Eleonóra esküvőjének napja. Sejtettem, hogy az a nap fájdalmas visszaemlékezések napja lesz, nemcsak az öröm ünnepe. Azok a behegedt sebek aligha vérezni nem fognak megint e napon...

Argyll ur hallgatagon fel-alá járkált.

A cselédek szemei is ki voltak sirva. Lehet, hogy őszintén sajnálták a történeteket, vagy csak mutatni akarták, hogy ők is osztoznak uruk fájdalmában.

James nagyon nyugtalan volt, sehol sem találta helyét.

Eleonorán pedig valójában erőt vett a régi fájdalom.

Nem voltam képes tovább nézni ezt a meg nem szűnő szenvedést. Csöndesen kifelé mentem.

A folyosón Jamessel talákoztam.

— Nem értem — kezdé — hogy lehet valaki annyira dőre és hogyan ragaszkodhatik valakihez oly szívósan, aki most már csak por és hamu.

Felelet nélkül távoztam.

Eleinte céltalanul bolyongtam, később azután eszembe jutott, hogy Scott asszonyt, Morelandék kertésznőjét, aki a villában lakott férjével, meg fogom látogatni.

Mikor a kis kerti házhoz értem, jól hallottam Scott asszony hangját, a mint gyermekeit elaltatni készült. de azért kopogásomra senki sem felelt.

Végre türelmetlenül erősebben megzörgettem az ajtót és hangosan beszéltem:

— Scott asszony, bocsásson be, én vagyok!

Csak akkor nyílt ki az ajtó és elémbe lépett Scott asszony.

— Ah! ön az Redfield ur? bocsásson meg, de nem mertem ajtót nyitni, mert attól féltem, hogy...

— Mitől?

— Tudja uram, férjem nincs itthon és én nagyon félek!

— Ön fél, hiszen nagyon bátor asszonynak ismerem?!

— Igen ám, de...

— Beszéljen már, kitől fél?

— Emberektől nem is félnék én!

— Nem értem, mi baja van?

— Tudja, mióta Moreland urat meggyilkolták, nagyon különös dolgok történnek a kastélyban.

— Mit akar azzal mondani?

— Kisértetek járnak a házban!

— Micsoda kisértetek? Hát ön is hisz a kisértetekben?

— Ha látta volna, amit én és a férjem láttunk, másként beszélne.

— De hát mit láttak?!

— Azt, hogy kisértet jár a házban. Én azt hiszem, hogy Henry ur lelke az, ki nem tud megválni ettől a helytől, a hol oly nagy volt boldogsága.

— Mese az egész. Henry lelke nem jár ide rémitgetni az embereket.

— De bizony ez nem mese!

— Mondja hát végre, mit is láttak, ami magukat megijesztette?

— Sok mindenfélét. Először is...

Valami nesz hallatszott kívülről. Scott asszony elsápadt és egész testében megrázkódott.

— Hallotta? — suttogta — ez az!... hallotta ezt a különös neszt?

— Lássá — feleltem, az ablakot felnyitva — nem volt az semmi rendkívüli. Alkalmassint egy csomó hó csuszott le a háztetőről!

— Oh nem, egészen más hang volt! Higyje el, azóta éjjel-nappal a legkülönösebb hangokat lehet hallani, a nélkül, hogy az ember tudná, honnét jönnek. Isten tudja, mi lesz belőlünk, ha elmegyünk innét, de nem tudunk tovább maradni, inkább a legnagyobb nyomoruságot fogjuk tűrni, mert már hat hét óta ki sem merjük a lábunkat tenni a házból.

Egyszerre eszembe jutott valami.

Az ily mesék nagyon alkalmasak a tolvajoknak és rablóknak, hogy megrémitve a házőrzőket, annál zavartalanabban garázdálkodhassanak. Hátha itt is épen ily esettel állunk szemben.

— Mit láttak? Mesélje el nekem egészen részletesen.

— Sok mindenfélét.

— Mégis mit?

— Először is férjem éjjelenként valami sajátos tüzet látott a villa tetején. Bizonyosan lidércz volt. Inkább olyan árnyékfélehez hasonlított, mint valódi tűzhöz.

— És látta ő azt többször?

— Hétszer vagy nyolcszor.

— Nem kutatták, hogy mi lehet az oka?

— Isten őrizzen! Hát nem tudja, hogy a ki közelíteni mert a szellemekhez, azt másnap mind összezuzott testtel halva találták?

— Hol hallotta ezeket az ostobaságokat?

— Bizony igaz, a mit mondtam.
 — Szeretném megpróbálni!
 — Ne beszéljen ilyeneket uram, mert még valami baj éri.
 — Nem félek semmitől
 — Pedig jobb félni, mint megijedni!
 — Hát még mit tapasztaltak?
 — Hallottunk mi olyan különös hangokat még nappal is, hogy még most is átjár a hideg, ha rá-gondolok.

— Miféle hangokat?
 — Nem voltak azok emberi hangok. Se ének, se sirás, se beszéd; de mindegyikből volt valami benne.

— Azután honnét jöttek azok a hangok?
 — Ugy hallatszott, mintha a belső lakószobá-ból jöttek volna.

Elnevettem magamat. Scott asszony rossz néven vette kétkedésemet és szinte sértve érezte magát.
 — Azt hiszi ön — mondá neheztelve — hogy én a szél sivitását, vagy más hasonló hangokat nem tudom megkülönböztetni a szokatlan kísérteties dolgoktól?

— Ne vegye rossz néven, de én képtelen vagyok elhinni, hogy kísértetek léteznek.

Scott asszony vállat vont és minden fárad-ságom őt az ellenkezőről meggyőzni kárba veszett.

Közöltem vele gyanumat, hogy talán valami fúrfangos gonosztevők rendezik az egész komédiát, hogy annál nyugodtabban kifoszthassák a házat; de az asszony tagadólag rázta a fejét.

— Én és a férjem minden ajtót, ablakot meg-vizsgáltunk, egytől-egyig jól be vannak zárva.

Elhatároztam, hogy a villában körültekintek de csak nagy nehezen tudtam rábirni az asszonyt hogy elkísérjen.

A főajtót zárva találtuk A folyósóról az egyik kamrába nyitottunk. Ott több hordó liszt és más eleségnemű volt. de valamennyiből hiányzott, a mi nem kerülte el figyelmemet.

— Ugy látszik — mondám nevetve — a kísér-tetek jó étvágygyal birnak. Itt alkalmasint patká-nyok garázdálkodnak, de majd mérget teszünk ide számukra.

Ezután sorra jártuk a szobákat a nélkül, hogy valami szokatlant észrevettünk volna. Végre ahhoz a szobához értünk, a melyikben a meggyilkolt Moreland Henry lakott. Scott asszony ide csak sok unszólásra lépett be. A mint az ablaktáblákat kinyitotta, fel-sikoltott és görcsösen a karomba kapaszkodott.

— Mi az? kérdém én is meglepetve.

— Menjünk, siessünk el mielőbb; most már biztosan tudom, hogy itt kísértet jár.

— De hát mi ijesztette meg annyira?

Kíváncsian körültekintettem a szobában, de semmi rendkívüli dolgot nem vettem észre.

— Ez volt a meggyilkolt szobája. Nézze csak az ágyat, egészen le van heverve. Mikor legutólszor itt voltam nem így volt!

Az ágyon csakugyan fekhett valaki. Különö-sen a feje helyét egészen tisztán ki lehetett venni.

— És nézze uram még a papucsok is más-ként állanak az ágy alatt, mint a hogy én állitot-tam oda. Ez a könyv itt az asztalon föl van nyitva, pedig jól emlékszem, hogy a temetés napján lecsukva tettem ide.

— Miféle könyv az?

— Ez volt kedvencz könyve, Leonora kisasz-

szony adta neki. Lelke most is visszajár olvasgatni belőle.

Szemügyre vettem a könyvet. A nyitott lapon panaszos költemény volt, mely a hűtlen kedvesről szólt. Összefüggésbe igyekeztem hozni a törtétek-kezt a dolgot.

— Mikor látta utolszor azt a tüzet, melyet lidéreznek gondol?

— Férjem tegnap is látta, mikor késő este a kertajtót bezárta.

— Jó. Most pedig azt mondom önnek, Scott asszony, hogy ne nyugtalankodjék; a dologban semmi különös vagy rendkívüli nincs. Majd meg fogjuk találni mindennek a magyarázatát nemsokára. Csak arra kérem, ne szóljon a dolgokról senkinek egy szót sem mindaddig, míg én ismét eljövök.

Ezek után bucsut vettem tőle és távoztam. Saját tapasztalataim, valamint Scott asszonytól hal-lottak után bizonyos megmagyarázhatlan nyugtalan-ság vett rajtam erőt.

Minél homályosabb lett a gyilkosság története, annál inkább vágytam valami nyomot, vagy vezető fonalat találni, a mely a tettesre vezethetett volna.

Elhatároztam, hogy a Moreland-villa kísér-tetét kipuhatolom, mert összefüggést sejtettem közte és a gyilkosság között.

Gondolatokba merültem Argyllékhoz tértem vissza.

Ott nagy meglepetés várt reám.

Burton leánya éppen akkor érkezett oda daj-kájával. Eleonora és Mary a leány körül forgolód-tak. Csodálkozva hol az egyiket, hol a másikat néztem. Nem tudtam megérteni, hogy mi történt itt.

(Folyt. köv.)

A kursk-i zárda.

Oroszból Walusin F. után.

A kursk-i zárda évszázadok óta arról volt híres, hogy abban leginkább elbukott államférfiak s egyéb nagyságok keresték menedéket az élet vi-szontagságai elől. Nagy Péter czár azzal a kivált-sággal ruházta fel a kursk-i anahorétákat, hogy a zárda kapuja még az uralkodó-ház tagjai előtt sem nyílt meg a főnök engedelmével nélkül, s aki a szent hely küszöbét átlépte, kit a barátok kenyérrel és sóval megkínáltak, azt onnan semmiféle világi ha-talom többé ki nem zavarhatta, ha még oly gonosz-tevő is lett volna. A nagy czár sokszor megbánta, hogy birodalmában oly hely is létezik, hova hatalma ki nem terjed, de azért a világegyetem sem vonta vissza a zárda nagy horderejű szabadalmát.

Kursk tehát megtartotta kiváltságait mind-addig, míg Miklós czárnak eszébe nem jutott, hogy nagy elődje adományának végére jár.

Egy szép napon első hadsegédjének, Adlerberg grófnak meghagyta, hogy a kursk-i zárda főnökét azonnal rendelje fel Szent-Pétervárra, illetőleg Gacsinába, hol akkoriban a krimiai hadjárat után tartózkodott.

Az udvarnál nagy hire járt a dolognak és senki sem tudta elgondolni, mit akarhat tulajdonképen a czár a kursk-i zárda főnökétől, ki 75 év óta a ko-lostör küszöbét soha át nem lépte.

A czár rendelete éppen oly időben érkezett

Kursk-ba, midőn a zárda védszentje nevenapját egy álló hétig ünnepelték.

Az ünnep alatt Kursk-ban nem értettek valami vig dáridót, hanem a szokásos ájtatoskodás mellett kétszeres éneklés és imádság járta a rendes kopálás és bőjtölés kíséretében.

Xenion atya, a zárda főnöke tehát egy cseppet sem indult meg a csári ukázon, hanem csakis a rendes oktáva befejezése után tette meg intézkedéseit a hosszú utra. A barátoktól érzékeny bucsút véve, szigorúan meghagyta, hogy távollétében senkit se bocsássanak a zárdába. Xenion atya Gacsinába érkezve, nagynehezen megtudta, hova kell menni, mikor aztán legjobb kámzsáját magára öltvén, beállított a palotába.

Itt a testőrség tisztje azzal a kellemetlen hírrel fogadta, hogy a csár senkit sem bocsájt maga elébe, de ha csakugyan magasabb rendelet folytán jött Gacsinába, jó lesz, ha lakását itt bejelentve, a további utasítást bevárja.

Xenion atya annak daczára, hogy a kursk-i zárdában mesés értékű ikonok és templom-edények voltak kezére bizva, alig hozott magával néhány rubelt azon egyszerű okból, mivel hozzá volt szokva, hogy készpénz ott senkinek sem kell. Minden habozás nélkül kijelentette tehát a testőrtiszt előtt, hogy mihelyt uti költsége elfogy, azonnal visszatér a zárdába. A vendéglős annak hallatára, hogy a híres kurski zárda főnöke érkezett házába, legjobb szobáját bocsátotta rendelkezésére. Korán lenyugodva, épp álomba készült merülni, midőn a folyosón támadt nagy zaj ébresztette fel.

»A csár nevében« kiáltá egy hang. Xenion felkelve, fényes egyenruhájú katonatisztet látott az ajtó küszöbén, ki rövid, de udvarias szavakban tudtára adta, hogy azonnal meg kell jelennie a csár előtt.

Rövid készülődés után Xenion a tiszttel kosiba ülven, a palotába ért.

Miklós csár, kinek a kursk-i főnök megérkezését bejelentették, fényesen kivilágított dolgozó szobájában fogadta.

A szokásos áldás elmondása után, melyet a csár ájtatos képpel végig hallgatott, azt kérde Miklós csár a főnöktől kissé ingerült hangon, miért nem jött Gacsinába rögtön, és tudja-e miért hivatta.

— Isten szolgálatát kellett előbb végezni: miért hivatott felséged, nem tudom — válaszolá Xenion.

— No hát, tudod mit, — veté közbe a csár — ideje már, hogy a kursk-i nevetséges kiváltság komédiájának vége legyen. A törvény nem ismer kivételt, s nem szeretném, ha maholnap holmi közönséges gonosztevők, kiket a büntető igazság keze nem tudott utólérni, nálad elbujhatnának. Tudom, hogy azok közül, kik ellenem trónraléptem után fellázadtak, néhányan most is Kursk-ban tartózkodnak, míg sokkal kevésbé bűnös czinkostársaik a hóhér kezébe kerültek. Akarom és parancsolom, hogy ezentul ilyes többé elő ne forduljon. Mihelyt haza értél, azonnal küldd vissza Péter csár kiváltságlevelét; lesz rá gondom, hogy kárpótlásul más valamit kapjatok. Értetted? No, most elmehetsz.

Xenion végig hallgatva az uralkodó beszédét, így szólott:

— Engedd meg felséges uram szolgádnak, hogy beszélhessen.

A csár igenlő mozdulatára Xenion a következőket mondá reszkető hangon:

— Kilencvenöt évet éltem Isten kegyelméből a földön. Hetvenöt éve, hogy a kursk-i zárdában Istenemnek szolgállok. Fogadalmam azt parancsolja, hogy amely pillanatban az örök bíró előtt meg kell jelennem, ne mondhasa utánam a világ, hogy kötelességemet mindvégig hiven nem teljesítettem. Ez pedig határozottan tiltja, amit felséged parancsa tőlem követel. Vedd életemet, oh hatalmas csár, és áldani foglak, hogy e nagy tehertől örökre megszabadítottál.

Miklós csár, kivel ily hangon soha senki sem beszélt az életben, becsengette a szolgálattelvő tábornokot, báró Benkendorffot.

— Nikolai Petrovits! Vitesd ezt a bolond pópát Sachovszkoi-hoz; te pedig holnap reggel Kursk-ba indulsz, honnan valamennyi barátot ide fogsz kísélni. A zárdát aztán be kell zárni. Mehetsz!

*

A csár parancsa szó szerint végrehajtatott, a mennyiben Xenion főnököt még ugyanazon éjjel a szent-pétervári czitadellába kísérték, hol a híres Sachovszkoi tábornok a tisztos aggastyánnal már csak azért is durván bánt, mivel a papokat nem szívelte.

Benkendorff Kursk-ba érve, hiába döngette a zárda kapuját. Válaszul azt nyerte, hogy a barátok Xenion sajátkezü rendeletét követelték, kinek engedelme nélkül senkit be nem bocsátanak. Midőn Benkendorff értésükre adta, hogy Xenion a börtönben van, s hasonló sors várakozik ő reájuk is, ha a csár parancsa előtt meg nem hajolnának, a zárda kapujának kis nyílása is becsukódott.

Most az volt a kérdés, vajjon Benkendorff igénybe vegye-e a Kursk-ban fekvő katonai parancsnok közbenjárását, vagy pedig jelentést tegyen Gacsinába az ügy állásáról.

A katonai parancsnok, Mirsky ezredes, azt tanácsolta Benkendorffnak, hogy tekintettel a nép vallásos érzelmeire, mely a kursk-i zárda lakóit mint valóságos szenteket tiszteli, erőszakkal csakis a legvégső szükség esetére kellene fellépni, miért is a Gacsinába való jelentéstételt javasolja.

Benkendorff czélszerűnek látta a kérdéses jelentést futárral Gacsinába küldeni, egyuttal újabb utasításokat kérve, melyek csakhamar meg is érkeztek.

Meghagyatott a tábornoknak, hogy még egyszer szólítsa fel a barátokat a rögtöni indulásra, ha pedig továbbra is megmaradnának előbbeni határozatuk mellett, erőszakot kell használni.

Benkendorff magához vevén a császári parancsot, a városon kívül fekvő zárdához sietett.

Itt azonban még a kapu felső részében levő kis rácsos ablakot is beszegezve találta.

Hiába döngette a kaput, senki sem mutatta magát.

Egy óra mulva dobszóval két század gyalogság vonult ki a városból a zárda felé; élükön Benkendorff tábornok és Mirski ezredes. Midőn a katonaság a zárdához ért, Benkendorff, ki lováról le sem szállt, fennhangon elolvasta a csár rendeletét.

Erre háromszori dobolás következett. Most a katonaság soraiból gyors lépésben elősiettek az ácsok.

De mielőtt még az első fejszecsapás megtör-

tént volna, iszonyu robbanás rendítette meg a levegőt és a kursk-i zárda romba dőlt.

Állítólag 250 ember lakott a zárdában, ezekkel együtt Benkendorff tábornok, Mirski ezredes és 89 katona vesztette életét.

Honnan került annyi puska a zárdába, azt nem lehetett kideríteni.

A zárdában lévő nagybecsü könyv- és okmánytár, nemkülönben a milliókat érő ikonok és különféle arany és ezüst, drágakövekkel kirakott edények szintén elvesztek. Találtak ugyan itt-ott néhány aranytöredéket, de nagyobb részét a puska romboló ereje tönkretette.

Xenion a börtönben halt meg. Miklós csár pedig csak azt restelte, hogy a szerinte hanyagul eljárta Benkendorff-ot nem küldhette Szibériába.

Kursk szomorú sorsa egészen elidegenítette az orosz klérust, mely azóta többé-kevésbé feszült viszonyban maradt a csári családdal II. Sándor csár trónraléptéig Csakis e nagylelkű fejedelemnek köszönhető a már nagyobb mérveket öltött szakadás helyreállítása.

A kursk-i zárda helyén jelenleg egy nagy laktanya épült; a babonaságra hajlandó ó-orosz legénység mindenütt az elveszett barátok kísérteteit látja, s minden szigorú büntetés dacára, még nem sikerült a dolog elejét venni, sőt hire jár, hogy a laktanyát fegyházzá fogják átalakítani.

Egy mozdony emlékeiből.

Elbeszéli ő maga.

(6. folyt.) A »Kitartás« eredeti humoreszkje.

Bizony én nem sokat bántam, hogy nyul volt-e vagy oroszlan, csak megelégedetten konstataáltam, hogy a találkozásnál semmi esetre sem én voltam az, aki kettőnk között a rövidebbet húzta. Ám az anyakönyves műtanrendőrkapitány urnak ez a kis esemény újabb fejtegetésekre adott tápanyagot, mert ahogy félfüllel kivettem a beszélgetésből, igen részletesen terjedt ki az elgázolások eshetőségeire. Már mint a vasuti elgázolásokra — nagyban és kicsinyben.

Érdekelte volna ez a téma engem is nagyon és igen szívesen elhallgattam volna azokat a rémhítoriákat, ha egy másik dolog nem köti le a figyelmemet. Megint valamit vettem észre magam előtt. Vaksi létemre azonban, bármennyire erőltettem is a szemem, nem bírtam tisztába jönni velem, hogy mi lehet. Csak azt tudtam, hogy biz az — valami; és pedig olyas valami, ami a vágányon van. Vagyis az én utamban. Vagyis a feleség karjaiban, most, amikor én az esküvőmet tartom épen!

Tyhü, hogy elfogott a méreg! Hát ilyen a vasuti házasság? Ilyen a vasuti élet? . . . Hohhó barátom, bárki vagy bármi légy is te amott elől, a vágányban, bizony kipusztulsz te most onnan előlem! Két dudás egy csárdában — nem gílt még a vasutnál sem!

Figyeltem, hogy a násznép, amott a hátamon, szintén észrevette-e már azt a micsodát? Dehogyan vették. Azok most okosabb dologgal voltak elfoglalva. Az anyakönyvvezető műtanrendőrkapitány urat hallgatták mindnyájan, aki igen részletesen és behatóan

magyarázta, példákkal illusztrálta még min lig, hogy mi az oka a vasuti elgázolásnak. Olyan élénken ecsetelte pedig mindezt, hogy mindenki csak őt nézte, s a pályára nem ügyelt senki. Azaz, hogy fűtő és mozdonyvezető szívesen ügyeltek volna és erőlködtek is egy darabig, hogy kifelé vigyázzanak, de a sok mindenféle előkelő nászkiséret annyira elállotta utjokat, elzárta kilátásukat, hogy végre is abba kellett hagyniok ezt a hiábavaló erőlködést.

Annál jobb. Így legalább kedvem szerint mehet nekik annak a gaz ficzkónak, aki itt mer most lábatlankodni előttem. Hajrá! Ez lesz a dömöczkölés, ha elérem.

Elértem, mielőtt a mozdonyon lévők észrevették volna. De egy kissé elresteltem a nagy felbuzdulásomat, mikor közel jöttem ahhoz a micsodához és tisztán szemügyre vehettem az ő mivoltát . . . Egy szegény, nyomoruságos pályakocsi volt. A vasutaknak ez a páriája, a vasuti kerek járószerszámoknak ez a félkegyelmű koldusa. No bizony, ezen nem igen kellett volna felháborodni. Csak olyan tényező ez a mi házasetünkben, mint a himnemű szárazdajka a háznál. Ismerem az ő mivoltát még a gépgyárból.

Hanem hékás, ha már utamba kerültél, megtréfállak egy kissé. Vettem észre, hogy nincsenek emberek körülötte. Azaz hogy mégis vannak. De csak egyen. Azok az egyen is édesdeden alusznak fent, a pályakocsi tetején. A többiek bizonyára a közeli berek árnyékában művelik ugyanezt — még edesebben. Tehát amilyen gyöngéden csak lehetett, a seprütartó vicze-kezeimmel elkaptam a pályakocsit és elkezdtem gurítani magam előtt. Ezt a gyöngéd elkapást pedig úgy tessenek elképzelni, hogy éppen csak egy hajszál hijja volt, hogy a rajta alvó ember le nem maradt róla.

Ez volt azután a gurítás! Pályakocsi teljes életében aligha szaladt valaha olyan vehemenciával, mint ez. És hogy ugrált, hogy zakatolt, hogy zörgött! Nincs az a hetven esztendő anyóka, aki úgy el tudjon ficzkádozni, ha rájön a kései szerelem bolondórája, mint ahogyan ez a félkegyelmű jószág megugrált. Ám mindez egy cseppet sem zavarta a békés ember nyugalma, aki rajta aludt és horkolt, és aludt még akkor is, amikor diszes menetünk beért az első stációba.

Itt tört ki azután a nagy álmélkodás! Hogy hol szereztem én azt a pályakocsit és hogyan tudtam behozni magammal, hogy senki azt észre nem vette! És rajta az alvó embert, akinek egy hajszála el nem görbült!

A műtanrendőrkapitány csodálkozott legjobban. Hogy ő ilyent még nem evett. Amit viszont én szívesen elhittem neki.

Kezdték költögetni az alvó embert. Nehezen ment nagyon a dolog, de végre mégis sikerült. S ez az ébredési állapot akként nyilatkozék meg a jó embernél:

— Szróli, két porció pálinkát! . . .

— Lássák, uraim — kezdé némi szünet után a műtanrendőrkapitány ur — ilyen a részeg ember szerencséje. Ezt nevezem én a gondviselés kezének. Ezt.

Hogy hogyan történnek az elgázolások, ha ő is a mozdonyon van, arról nem beszélt.

(Folyt. köv.)

ANEKDOTÁK.

A Duna. Jajtelesz Zélig mohácsi háziur szörnyű módon kapacitálja az új albirót, hogy vegye bérbe az ő dunamenti házat, amelyik üresen áll.

— Tetszik tudni, kedves tekintetes ur, ennek a háznak az előnyei egyszerűen páratlanok. Ha akar a tekintetes ur szép kilátást, itt van a Dona. Ha akar csónakázni, itt a Dona. Ha akar fürödni, itt a Dona. Ha kilép a kertből itt a Dona. Ha kell utazni, itt a Dona. Ha . . .

— Jó, jó, Jajtelesz barátom. Hanem hátha árviz jön?

— De khérem, hol van az a Dona!

*

Ez is másként hangzik. Ünnepi szónok, felköszönti a kilenczvenöt éves jubiláló aggastyánt: »Tiszta őszinte szívből kérem az egek urát, hogy az ünnepeltnek megadja a szászesztendő életkort is! Éljen!« — »No uramöcsém, akkor maga nem valamijó szívvvel van irántam, ha azt kívánja nekem, hogy öt év múlva tehát meghaljak«.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. J. Nem lett megtartva. Többiekét közöljük.

Kispesti tagtársak. Beller János választmányi tag felkéri a kispesti tagtársakat, hogy folyó hó 23-án este 8 órakor Guzmics Tamás vendéglőjében (üllői-ut 36. sz.) barátságos megbeszélésre összejönni sziveskedjenek.

B. J. Véleményünk szerint az ön által ültetett gyümölcs- és rózsafák az ön tulajdonát képezik, különösen miután a telek a bérbeadónak szerződés szerint csakis oly állapotban adandó vissza, mint a milyenben a bérbe vétel idejében volt. De azt ajánljuk, hogy a fákat azért a tulajdonos tiltakozása esetén erőszakosan ne távolítsa el, hanem becsültesse meg s szólítsa fel a tulajdonost, hogy a becsértéket fizesse meg; ellenesethben tessék őt beperelni. Mi azt hisszük, hogy pernyertes lesz.

Kisfaludy P. J. Az eszme igen szép. Mihelyt időnk lesz, tárcza alakjában fel fogjuk dolgozni.

H. A. Szent-Endre. Tévedésből küldettek. Pályázati kérvénynyel mi van?

Kondor Gyula, Szilágy-Balla, 6 korona 80 fillért; Bene János, Kassa, 6 korona 80 fillért; Keilbach Miklós, Versecz, 11 korona 36 fillért; Takács János, Szombathely, 14 korona 73 fillért; Berzéthy Nándor, Murány, 17 koronát; Mátis Gáspár, Zilah, 18 korona 33 fillért; Rosenheim István, Sárvár, 20 korona 22 fillért; Buzek Géza, Budapest, 22 korona 99 fillért; Bartók Béla, Oroszka, 24 korona 15 fillért; Vécsei Frigyes, Budapest, 26 koronn 10 fillért; Szathmáry Károly, Uj-Arad, 32 korona 88 fillért; Nedeczky Ottó, Nagy-Maros, 32 korona 98 fillért; Batári András, Miskolcz, 43 korona 55 fillért; Deák Rencsisovszky József, Nagy-Becs-kerek, 45 korona 7 fillért; Somody Imre, Kecskemét, 84 korona 57 fillért! Dobos Elek, Szombathely, 126 korona 50 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — Perényi János, Temesvár, október hóra; Németi Péter, Brassó, november hóra; Györbíró Ferencz, Déva, november és december hónapokra; Polcz József, Temesvár, december hóra; Ponevács Károly, Beregszász, december, január és február hónapokra; Ponikló Alfréd, Rákos-Csaba, december, január és február hónapokra; Razga János, Budapest, január hóra; Keszi János, Jólész, január és február

hónapokra; Szabó János, Jólész, január és február hónapokra; Szabó András, Jólész, január és február hónapokra; Keller János, Alsó-Dabas, február hóra; Deák István, Budapest, február és márczius hónapokra; özv. Krajez Jánosné, Kövi, márczius hóra; Tolnay Győző, Budapest, márczius hóra könyveltük.

Felelős szerkesztő: Temesváry Alajos.

Váltóór

cserélni óhajt Gyála állomásról. Ajánlatokat »Csamangó Ferencz váltóór Gyála, pályaudvar« címen kér.

Cserélni óhajt

magyarországi kisebb középállomásról (a jobbparti üzletvezetéség egyik helyi érdekű vonaláról) pályafelügyelő a kolozsvári üzletvezetéség bármelyik vonalára. Közelebbi értesítést e lap szerkesztőségé ad.

Cserélni óhajt

pályafelügyelő, Horvátországban fekvő igen jó helyről, mert fiát a magyar hazában szeretné iskoláztatni Beosztása helyén a szolgálat könnyű, amennyiben csak egy állomása van. Aki vele cserél, annak 200 koronát hajlandó fizetni. Ajánlatok lapunk szerkesztőségéhez küldendők.

Egyesületünk fogorvosa

Dr. Rajman Kálmán

(Budapest József-körut 45. szám alatt)

egyesületünk tagjait 50% engedmény mellett gyógykezeli.

POLGÁR SÁNDOR

orvosi mű- és kötszerésznél

Budapest, VII., Erzsébet-körut 50

legjutányosabban beszerezhetők legjobb találmányu sérvkötők. összes betegápolási eszközök és kötszerek, Haskötők, egyenestartók, orthopaediai fűzők és járógépek, valamint müláb és műkéz saját műhelyében a legpontosabban készül.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fenti címre ügyelni tessék.

Egyesületünk tagjai ezen hirdetés előmutatása esetén 10% engedményben részesülnek.

4 liter

kitünő borókapálinka

korona 8.40

4 liter

kitünő gyógyfüves likőr

korona 11.—

bérmentve utánvétellel szállít

Cornides Károly, Felka

Szepes-megye

Vasuti vizsgakönyvek

Megjelentek és kaphatók a „Vasuti Folyóirat” kiadóhivatalában
Miskolczon, Széchenyi-u. 60. sz.

Ki az *alliszi vizsgára* könnyen és aránylag gyorsan akar elkészülni, rendelje meg a *Szemerédy László* máv. tisztviselő által írt

Kézikönyv az altiszi vizsgára

czimű könyvet.

Számtalan elismerő nyilatkozatot kaptunk azoktól, kik e könyv segédelmével tették le a vizsgát.

A könyv népszerű nyelven magyarázza az összes szükséges tudnivalókat, mint nyelvtant, mondattant, számtant, földrajzot, történelmet és természettant, szóval mindazt, ami az altiszi vizsgához szükséges.

Az újabb bővített kiadás ajánlott megküldéssel 3 korona 30 fillér, utánvétellel 3 kor. 50 fillér.

TÁVIRDA VIZSGA-KÖNYV.

(Morse villanydelejes távirójának népszerű ismertetése.)

Irta: *Tokár József* máv. távirász.

Nélkülözhetetlen segédkönyv azok részére, kik a távirda vizsgára készülnek. Kimerítően tárgyalja a távirónál előforduló zavarokat és tanácsosul szolgál azok elhárításánál.

A könyv ára kötve ajánlott megküldéssel 3 korona 40 fillér, utánvétellel 3 korona 60 fillér.

Fekbér-kiszámítási táblázatok.

Vasuti teherpénztár kezelők részére.

Ezen 3 autografált táblázat összehajtható alakban füzetbe van ragasztva, de bárki kiveheti és másként is használhatja.

A legkisebb állomáson is megbecsülhetlen szolgáltatásokat tesz, miután minden időre és minden súly után a fekbér biztosan és pontosan, egyetlen rátekintés után megállapítható.

Ára bérmentve 1 korona.

Utánvétellel a csekély ár miatt nem küldünk.

Aranyat érő könyv a

FARAGÓ-féle

Vonatkisérők Zsebkönyve.

A könyv szerzője, *Faragó János*, máv. hivatalnok, buzdítva az első kiadás sikere által, a könyvet újból kiadásra rendezte, mely alkalomból a könyvet tetemesen kibővítette.

A vonatkisérők zsebkönyve

négy részből áll; nevezetesen az 1. rész tárgyalja a fékezési szolgálatot, a 2. rész a jegyvizsgáló szolgálatot, 3. rész a kezelő szolgálatot és a 4. rész a vonatvezetői szolgálatot.

Mint *vizsgakönyv* megbecsülhetetlen azok részére, kik a *kezelői* vagy *vonatvezetői* vizsgára készülnek.

A könyv ára ajánlott megküldéssel 2 kor. 40 fillér, utánvétellel 2 korona 60 fillér.

UTMUTATÓ

szolgálati és magán-kérvényezési ügyekben.

30 kérvény-mintával.

Ára ajánlott küldéssel vagy utánvétellel 2 kor.

KÉZI KÖNYV

kazánfűtők, mozgony- és expanziós stabil, valamint alacsony és magas nyomású condensatoros

gőzgép kezelők részére.

Irta: *Morva Rezső* gépész,

Ára ajánlott megküldéssel 2 kor. 30 fillér, utánvétellel 2 kor. 40 fillér.

Segédkönyv

a munkabérek, méretek s a praxisban leggyakrabban előforduló terület-, felszín- és

köbtartalmak helyes, könnyű és biztos kiszámításához.

Összeállította és kiszámította a műszaki részt *Fülöp Tivadar* mérnök, a számviteli részt *Nemes Győző*, *Peres Nándor*, *Somogyi Gyula* máv. tisztviselők. II. kiadás.

Ára ajánlott megküldéssel 3 kor. 45 fillér, utánvétellel 3 kor. 60 fillér.

Kidolgozott vizsga-kérdések

a vonatvezetői vizsgára.

A magy. kir. államvasutak valamennyi üzletvezetőségénél vizsgákon feladott összes kérdések és azok kidolgozásai.

Ára ajánlott megküldéssel 2 kor. 40 fillér, utánvétellel 3 kor. 60 fillér.

Kézi könyv

állomási főnökök és előjárók részére.

Irta: *Czöveöth Gyula* máv. hiv.

E könyv tartalmazza az évi fizetések, lakbérek, havi és napi díjak, napi bérek, bérlevonások, helyettesítési költségek (uti számlák), kilométer-pénzek és anyag-költségek leszámolását, valamint az ezek elszámolására vonatkozó okmányok helyes szerkesztését egy kitöltött nyomtatvány mintával felszerelve.

Ára ajánlott megküldéssel 2 korona 70 fillér, utánvétellel 2 korona 80 fillér.

A VILIAMOSSÁG.

1:0. ábrával.

Irta: *Kalmár Antal* m. k. posta- és távirda-főtiszt, a posta- és távirda-tisztképző tanfolyam s-tanára.

(Eisler G. Budapest, 1897.)

Tartalma: 1. delejesség, 2. villamosság, 3. villamdelejesség, 4. villamdelejes gépek, 5. táviró, 6. távbeszélő, 7. villamvilágítás, 8. villamos erőátvitel, 9. villamosság vezetéséről, 10. villamosság az orvosi tudományban, 11. villamos foncsorozás, 12. villamos órák.

Ára ajánlott megküldéssel 2 korona 70 fillér, utánvétellel 2 korona 80 fillér.

RAKTÁRKEZELÉSI KÁTÉ

Előkészítő könyv a rakfelvigyázói vizsgára.

Hivatalos vizsgakérdések szerint kidolgozva.

Ára ajánlott megküldéssel 1 kor. 80 fillér, utánvétellel 2 kor.

Kizárólagosan használják azok, kik vonatvezetői vizsgára készülnek

Kalauz vonatvezetői vizsgákra

czimű könyvet, mely szigorúan a 27. sz. utasítás alapján készült és népszerű formában (kérdés és felelet alakjában) tárgyalja, illetve tanítja a fent nevezett utasítást.

A ki a vonatvezetői vizsgára készül, önmaga ellen vétezik, ha ezt a könyvet meg nem szerzi.

A könyvet írta: *Szemerédy László*, felülvizsgálta *Temesváry Alajos* máv. ellenőr.

Ára ajánlott megküldéssel 2 K. 30 fillér, utánvétellel 2 K. 50 fillér.

Minden megrendelés a „Vasuti Folyóirat” czimére küldendő Miskolczra. A ki 10 megrendelést gyűjt, egy példányt ingyen kap szabad választás szerint.